

Lesław Pauli

Wspomnienie pośmiertne : Profesor Leon Halban

Palestra 4/10(34), 94-95

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Profesor Leon Halban

W dniu 3 maja 1960 r. zmarł w Lublinie dr Leon Halban, profesor Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej.

Leon Halban urodził się w Krakowie 23 września 1893 r. Był spadkobiercą szczytnych tradycji znanej i zasłużonej rodziny, która wydała kilku wybitnych uczonych. Ojciec Zmarłego, profesor Alfred Halban (1865-1926), wykładał kolejno na Uniwersytetach w Krakowie, Czerniowcach i we Lwowie, a jego prace historyczno-prawne (głównie z historii prawa ludów germańskich) zajęły ważną pozycję w literaturze europejskiej.

Idąc w ślady swojego ojca, Leon Halban poświęcił się studiom prawniczym, które odbył na uniwersytetach we Lwowie, Wiedniu i Grenoble. W 1916 r. uzyskał stopień doktora praw.

W okresie pierwszej wojny światowej i w latach powojennych piastował różne stanowiska w administracji gospodarczej z ramienia Naczelnego Komitetu Narodowego, Rządu Ludowego Lubelskiego, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Urzędu Emigracyjnego oraz w bankowości.

Główne swoje zadanie widział jednak Leon Halban w pracy naukowej i nauczycielskiej. W 1926 r. habilitował się na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W 1932 r. został profesorem tytularnym, a w 1936 r. profesorem nadzwyczajnym tegoż Uniwersytetu.

Pod koniec drugiej wojny światowej (w 1944 r.) przybył jako jeden z pierwszych do oswobodzonego spod okupacji Lublina, gdzie objął katedrę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1950 roku współdziałał w założeniu Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej, na którym czynny był do ostatnich dni swego życia w charakterze profesora zwyczajnego i kierownika Katedry Powszechnej Historii Państwa i Prawa.

Profesor Leon Halban pozostawił po sobie obfitą spuściznę naukową. Prace jego, cenione w kraju i za granicą, dotyczą różnych dziedzin nauk społecznych. Interesowały go zagadnienia ekonomiczne i socjalne.

Opublikował cały szereg dzieł i rozpraw z prawa kościelnego (głównie o stosunku państwa do Kościoła) oraz z zakresu prawa małżeńskiego. Zajmował się także etnografią i historią regionalną Ziemi Lubelskiej. Redagował szereg czasopism i organizował zespołowe badania naukowe. Był członkiem wielu towarzystw naukowych polskich i zagranicznych.

Obok pracy naukowej rozwijał prof. Halban ożywioną działalność dydaktyczną i pedagogiczną. Kształcił i wychowywał przede wszystkim młodzież prawniczą. Był jednak przyjacielem i opiekunem całej młodzieży akademickiej, wśród której cieszył się głębokim szacunkiem i sympatią. W latach międzywojennych czynny był jako członek komisji senackiej do spraw młodzieży na Uniwersytecie we Lwowie, a po wojnie — jako organizator opieki zdrowotnej nad młodzieżą akademicką w Lublinie.

Na podkreślenie zasługuje patriotyczna i obywatelska postawa prof. Halbana, której zawsze dawał liczne dowody. Jako znawca zagadnień niemieckich, ostrzegał przed niebezpieczeństwem hitleryzmu i rasizmu, demaskując w swoich pracach antyhumanistyczną i antyhumanitarną treść idei płynących z brunatnej stolicy. Stąd też w latach ostatniej wojny był szczególnie narażony na brutalne represje ze strony okupanta. A chociaż udało mu się szczęśliwie uniknąć dostania się w ręce wroga, to jednak ciężkie przeżycia tego okresu dotkliwie poderwały stan jego zdrowia, którego już nigdy w pełni nie odzyskał.

Śmierć Leona Halbana, wybitnego uczonego i szlachetnego człowieka, okryła żałobą naukowy ośrodek lubelski. Stanowi ona dotkliwą stratę dla polskiej nauki historyczno-prawnej. Wzbudziła też szczerzy żal w świecie prawniczym, wśród rozsianych po całym kraju absolwentów trzech Uczelni, którzy w czasie swoich studiów uniwersyteckich mieli możliwość poznać Profesora i czerpać obficie ze skarbcza jego wiedzy i serca.

Lesław Pauli

* * *

Dr Bolesław Malczyk

Dnia 5 czerwca 1960 r. zmarł w Katowicach adwokat dr Bolesław Malczyk, urodzony 17.9.1897 r.

Praktykę adwokacką wykonywał od 35 lat na terenie Izby Adwokackiej w Katowicach (w okresie okupacji niemieckiej — w Krzeszowicach na terenie Izby Adwokackiej w Krakowie).